

Nr 351.

Av herr **Olsson** i Ramsta, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, med förslag till lag om fattigvården m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, om förslag till lag om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag, avses, att kommunala pensionstillskott må kunna beredas åt personer, vilka förklarats berättigade till pension eller understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring av den 30 juni 1913, men ändock befinnas vara i behov av fattigvård, dels ock kommunala sjukvårdsbidrag till bestridande gemensamt med pensionsstyrelsen av kostnaden för åtgärder till förebyggande eller hävande av arbetsoförmåga.

Då de pensioner och det understöd, som under de närmaste åren komma att utgå enligt lagen om allmän pensionsförsäkring av den 30 juni 1913, på grund av penningevårdets oerhörda fall måste bli otillräckliga för vederbörande pensionärer och understödstagare, är det ett högst trängande behov, som den i propositionen föreslagna lagen avser att fylla.

Men det förefaller som om ett blott medgivande i lagen för fattigvårdssamhälle, att ställa medel till fattigvårdsstyrelsens förfogande för att bättra på de ur pensionsfonden utgående pensionerna och understöden, icke är tillfyllest och säkerligen kommer att skapa en olikhet inom landets kommuner vid tillämpningen av denna lag, som ej är lycklig eller önskvärd.

Det hade ur alla synpunkter varit bättre, att den föreslagna lagen innehållit bestämmelser om ett obligatoriskt kommunalt, procentuellt tillägg till de ur pensionsfonden utgående understöden och pensionerna.

Den föreslagna lagen endast konstaterar en redan i många kommuner införd praxis att giva personer, som åtnjuta pension eller understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring av den 30 juni 1913,

ett kommunalt tillskott för att dessa skola kunna klara sig på egen hand och ej behöva intagas på ålderdomshem.

Så ha vi gjort i min hemkommun.

Då understöden från pensionsfonden för närvarande i medeltal icke gå till högre belopp än 61 kronor för man och 59 kronor för kvinna, kunna de ej rädda de gamla från fattiggården. Ett minst lika stort eller större kommunalt bidrag är därför av nöden.

Ha de gamla en egen liten stuga, som de kanske bebott en stor del av sitt liv, är detta hem i all sin torftighet dock dem så kärt, att det ofta endast är med milt tvång, fattigvårdsstyrelsen kan förmå de gamla att lämna hemmet och flytta till socknens ålderdomshem.

Om vi kunna utgå från som fastslaget, att de nu utgående pensionerna och understöden från pensionsfonden äro otillräckliga och att därför fattigvården måste träda emellan, så kan en lagstadgad obligatorisk skyldighet härutinnan icke betraktas såsom en ytterligare ekonomisk belastning för kommunerna.

Då riksdagen nu av Kungl. Maj:t föreslås, att genom lag sanktionera ett befintligt förhållande, tyckas mig alla skäl tala för, att riksdagen ginge ett steg längre och samtidigt ingrepe reglerande. Ty det är väl subjektiviteten vid besluten, om dessa bidrag skola tilldelas och till vilket belopp, som den föreslagna lagen borde framförallt reglera; i all synnerhet som dessa bidrag icke skola betraktas såsom fattigunderstöd.

I de yttranden över förslaget, som av Kungl. Maj:t infödrats från bland andra 500 kommuner, fästes uppmärksamheten på den godtyckliga tillämpningen, som lagen skulle få enligt den föreslagna lydelsen med fakultativ rätt för kommunerna att bevilja bidrag eller underlåta detta.

Merendels hyses nog den uppfattningen, att flertalet kommuner ej skulle besluta sig för att lämna tillskott i av lagen avsedd form.

En ledamot av kammarrätten påpekade: »Det nu föreslagna sättet, enligt vilket pensionstagaren i den ena kommunen skulle få pensions-tillskott, men en dylik i samma ekonomiska förhållanden i en annan kommun icke komme i åtnjutande av sådant, synes icke överensstämma med rättvisa och billighet.»

Departementschefen säger: »Därest man kunde göra bestämmelserna sådana, att en vidsträcktare tillämpning bleve följden därav, skulle detta enligt mitt förmenande vara synnerligen önskvärt.»

Då det gäller att genom lämplig sjukvårds- och sjukhusbehandling återställa hälsan och arbetsförmågan hos en arbetare, borde även kommunerna lagligen åläggas att arbeta gemensamt med pensionsfonden.

De medel, som inom denna fond kunna anslås för detta ändamål, äro så försvinnande små i förhållande till det stora behovet, att kommunerna måste träda emellan.

Även härvidlag anser jag, att icke endast ett medgivande i lagen bör ske, utan ett reglerande och fastställande av den kommunala bidragsplikten.

Man kan ju tänka sig olika grunder för bestämmandet av ett lagstagdat bidragsbelopp och kommunalt pensionstillskott. Man kan låta dessa kommunala bidrag utgå med viss högsta procent av årlig pension och understöd jämte sjukvårdsbidrag, som av Kungl. Maj:t på administrativ väg sedan anpassas efter landets olika förhållanden.

Eller man kan gå den vägen att fastställa i lagen ett procentuellt minimibelopp, som kommunerna tillåtas överskrida.

En minimi- och en maximigräns, inom vilka kommunerna finge röra sig fritt, kan eventuellt även ifrågakomma. Slutligen, vad angår anskaffningen av dessa medel, kan man tänkas gå fram på olika vägar.

Som i Danmark kunde man bilda kommunala kassor genom anslag från skogsaccisen samt personlig kommunal pensionskatt, eller täcka det årliga behovet genom kommunal pensionskatt och direkt anslag från kommunen, uttaget genom allmän bevillningsskatt.

I anledning av vad jag här anfört får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, måtte besluta, att kommunalt pensionstillskott och kommunalt sjukvårdsbidrag skall utgå i penningar eller naturaförmåner till de personer, vilka förklarats berättigade till pension eller understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring av den 30 juni 1913, men ändock finnas vara i behov av fattigvård, efter grunder, som av vederbörande utskott kunna bliva föreslagna.

Tillika anhålles, att utskottet vidtager härför nödig omformulering av den föreslagna lagtexten.

Stockholm den 22 mars 1918.

Gustaf Olsson
i Ramsta.

